

arodi med seboj se ne razlikujejo samó po jeziku, veri in običajih, ampak tudi po obleki, katero nosijo. Noša pri različnih narodih svetá je zelo različna. Kakor ona prislovica, ki pravi: „Kolikor ljudi, toliko misli,“ takó bi se tudi lahko reklo: kolikor narodov, toliko nošenj. Da se n. pr. Nemci, Francozi, Italijani, Hrvati, Srbi itd. drugače nosijo, kakor mi Slovenci, to ni nič čudnega, ker to so narodi drugačne krvi in drugačnega plemena nego smo mi, ki živimo po slovenskih pokrajinah. Pa tudi po krvi in plemenu sorodni narodi se različno nosijo, dà, še celó jeden in isti narod se po različnih krajih različno oblači. Ozmimo se le nekoliko po ónih krajih, koder živé Slovenci, in videli bomo, da se štajerski Slovenci nosijo drugače nego Slovenci po Kranjskem in Primorji; še celó na Kranjskem je velika razlika v obleki mej Gorenjci, Notranjci in Dolenjci. In če je to takó vže pri nas, ni se potem čuditi, da se tudi različni slovanski narodi različno nosijo. Kdo bi se čudil, ako se Rusi drugače oblačijo nego Poljaki, Poljaki zopet drugače nego Čehi, a Čehi drugače nego Hrvati in Slovenci.

Denašnja slika vam kaže noše v Čehih. Čehi so najvrlejši in najnaprednejši narod ne samó mej Slovani nego tudi mej drugimi narodi, ki niso Slovani. Slika vam jasno kaže, kako se v Čehih nosijo moški in ženske, stari in mladi. Razven tega se tudi vidi, da Čehi na našej sliki nimajo ne brade ne brk, ker se po največ brijejo, kakor je to v Nemcih in tudi pri nas Slovincih navada. Misлити pa si ne smete, da ga ni Čeha z brado in brki, ker tu pišemo le o prostem narodu Češkem, a gospóda se ravna bolj po tujih šegah, kakor je to tudi pri nas običajno.

Da-si Čehi brado in brke brijejo, vender nosijo radi dolge lasé, ki jim sezajo do ramena.

Obleka, bodi si katerega koli naroda, razlikuje se navadno le pri prostem kmetskem ljudstvu. Vsi drugi, ki niso kmetje, ampak rokodelci, trgovci, uradniki i. t. d. nosijo se povsod jednako, to je: oblačijo se v tako imenovano gosposko obleko, ki je večinoma nemškega kroja, pa naj si bodo rojeni Nemci, Francozi, Čehi ali Slovenci. Jedino Črnogorska gospóda nosi narodno obleko, ki pa je, to se zna, mnogo lepše in bogateje izdelana nego obleka priprostih ljudi. Dà, še celó sam Črnogorski knez nosi pravo črnogorsko narodno obleko tudi takrat, če potuje iz svoje v kako drugo tujo deželo, zato ga pa lahko takój po obleki spoznamo.

—6.

—x—

Durak in breza.

nekem cesarstvu, v nekež deželi je živel starec, ki je imel tri sinove: dva — pametna, tretji — durak. Starec umrè in sinovi si razdelé imovino po žrebu: pametna dobila sta mnogokaj dobra, a durak samó jednega bika — in še tega hudega! Pride semenj; pametna brata se pripravljata na semenj. Durak ju vidi in reče: „Tudi jaz, brata, povedem prodajat svojega bika.“ Oteze bika z vrvjó za rogova in ga povede v mesto. Prigodi se pa, da gre skozi les (gozd) in v lesu stoji stara suha breza: veter potegne

— in breza zaškriplje. „Zakaj škriplje breza?“ misli durak; „pa vender ne kupuje mojega bika? No, govori, ako ga hočeš kupiti — to kupi; ne prodam ga drugemu! Bik stane dvajset rubljev*): menj ne morem vzeti . . . Odštej novce?“ Breza mu ničesar ne odgovori, samó škriplje; durak se čudi, čemu prosi bika na dolg. „Tudi dobro, počakam za dolg do jutra!“ Priveže bika k brezi, poslovi se od njega ter otide domóv. Pozneje prideta pametna brata in ga izprašujeta: „No, durak! si li prodal bika?“ — „Prodal.“ „Drago?“ — „Za dvajset rubljev.“ — „A kje imaš novce?“ — „Novcev še nisem dobil; reklo se mi je, jutri priti.“ — „Oj, ti — norec!“ Drugi dan zjutraj vstane durak, napravi se in gre k brezi po novce. Pride v les — breza stoji in se ziblje od vetra, a bika ni; po noči so ga snedli volkovi. „No, zemljákinja! daj mi novce, obečala (obljubila) si, da danes plačáš.“ Veter potegne — breza zaškriplje in durak govori: „Ti si nezaupna! Včeraj si rekla: jutri ti dam! in zdaj zopet obetaš. Bodi, počakam še jeden dan, a če ne bode bolje — jaz potrebujem novcev.“ Vrne se domóv. Brata ga zopet vprašata: „Koliko novcev si dobil?“ — „Nič, brateca, danes moram še počakati.“ — „Komu si pa prodal?“ — „Suhej brezi v lesu.“ — „Kakšen norec!“ — Tretji dan vzame durak sekíro in se odpravi v les. Pride in zahteva novce. Breza škriplje in škriplje. „Ne, zemljákinja! ako me zmirom z „jutri“ pitaš, ne dobodem nikdar ničesar od tebe. Ni me volja šaliti se s teboj, živo te razdelim!“ Zgrabi za sekíro — in íveri leté na vse strani. V tej brezi je bilo duplo in v tem duplu so hranili razbojnikí poln kotel zlatá. Drevo razpade na dvoje in durak ugleda čisto zlato. Nagrebe si ga polno naročje in vleče domóv. Doma je pokaže bratoma. „Poglej ga no, duraka! Kaj si toliko dobil?“ — „Zemljákinja je dala za bika; pa to še ni vse, kaka polovica je še tam! Pridimo, brata, pobrat ostalo!“ — Gredó v les, poberó novce in nesó domóv. „Veš, durak!“ govorita umna brata, „nikomur ne povej, da imamo toliko zlatá.“ — „Ne bojta se, ne povem!“ — Kar jim pride naproti neki pevec. „Kaj nosite iz lesá? Pametna brata odgovorita: „Gobe.“ A durak reče: „Ni res; novce nosimo; le poglej!“ Pevec vzdihne, nagne se k zlatu in začne devati v žep. Durak se razsrdi, udari ga s sekíro in ubije do smrti. „Oj, durak, kaj si storil?“ zakričita brata, „sam je zavržen in naju še pogubi! Kam naj denemo mrtvo telo?“ Mislijo in mislijo ter ga zagrebó v spodnjo klet. Pozno v večer govori starejši brat srednjemu: „To se ne bode dobro izteklo! Kadar začnó iskati pevca, ovadil bode vse durak. Dajva ubiti kozla in ga zakopajva v kleti, a mrtveca pokopajva na drugem kraju.“ Počakata temne noči, ubijeta kozla in zagrebeta v klet, a pevca odneseta na drug kraj in zarijeta v zemljo. Preide nekoliko dnij, pevca začnó povsodi iskati in vse izpraševati; tudi durak se oglási: „Čemu vam bode? Oni dan sem ga jaz ubil sè sekíro in brata sta ga zakopala.“ Tedaj primejo duraka: „Pelji nas in pokaži!“ Durak zleze v klet, doseže kozlovo glavo in izprašuje: „Ali je pevec črn?“ — „Črn.“ — „Ima-li brado?“ — „Dà, brado ima.“ — „Rogova tudi?“ — „Kaka rogova, trapeč!“ — „I nu, pogledjte!“ — in izvleče glavo. Ljudje gledajo — kak je kozel, plunejo duraku v oči in se razidejo domóv. Povesti je konec, a meni medú korec.

Iz ruščine prevel B—c.

*) Rubelj = 162 kr. av. vr.